

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

Innovative Leadership of School Administrators
Under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1

จิรายุ ตาหล้า¹, เอกชาตรี สุขเสน²

Chirayu Talah¹, Akchatree Suksen²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขต อีสาน^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Author for Correspondence: E-mail: jirayukk1@esdc.go.th*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวนทั้งหมด 114 คน ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.86$) เมื่อพิจารณา แต่ละองค์ประกอบพบว่าทุกองค์ประกอบมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.90$) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.89$) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.88$) การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.88$) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.77$) และการบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.75$) และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน และมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ;ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา

Received:09/05/2568, Revised:23/08/2568, Accepted:25/08/2568

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) to study the innovative leadership of school administrators under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1 and 2) to compare the innovative leadership of these administrators based on gender and work experience. The target group consisted of 114 school administrators under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1 with 114 questionnaires returned, representing a 100% response rate. The research instrument was a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance.

The research findings were as follows:

1) The overall level of competencies innovative leadership among school administrators under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1 was at the highest, with a mean of ($\bar{X}$ = 4.89). When considering individual aspects, all aspects showed highest levels of competencies, ranked from highest to lowest : teamwork and participative innovation ($\bar{X}$ = 4.90), creative thinking in innovation ($\bar{X}$ = 4.89), visionary and transformative innovation ($\bar{X}$ = 4.88), creating an innovative organizational culture ($\bar{X}$ = 4.88), use of information and communication technology in innovation ($\bar{X}$ = 4.77) and innovative risk management ($\bar{X}$ = 4.75).

2) The comparison of innovative leadership among school administrators under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1, based on school administrators perspectives with different genders and work experiences, revealed that school administrators with different genders and work experiences had no significant differences in their opinions at the 0.05 level.

Keywords: Leadership; Innovative Leadership; School Administrators

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 โลกได้เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความผันผวนของบริบทโลกที่กลายเป็นเรื่องปกติยังส่งผลกระทบต่อประเทศไทย จึงจำเป็นอย่างที่ว่าประเทศไทยต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและใช้โอกาสจากวิกฤตเป็นแรงผลักดันเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเป็นสิ่งขับเคลื่อนการบริหารทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงกลายเป็น

แนวทางสำคัญในการเตรียมกำลังคนให้มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่เน้นการผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยนวัตกรรมได้กลายเป็นยุทธศาสตร์หลักทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และ 13 มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการผ่านเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญา โดยมุ่งหวังให้เกิดการเติบโตที่ยั่งยืนและทั่วถึง นอกจากนี้ประเทศไทยเริ่มมีการขับเคลื่อนนโยบายนวัตกรรม โดยการผลักดันนโยบาย “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ได้ถูกนำมาใช้ใน 6 จังหวัดนำร่อง เช่น จังหวัดระยอง และจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทดลองแนวทางการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือหลัก (จิตติมา วรณศรี, 2563)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งเน้นการริเริ่มสิ่งใหม่ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และสนับสนุนการพัฒนาแนวทางหรือกระบวนการใหม่ในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มมูลค่าและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา (เดชา ลุนาวงค์, 2564) ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการนำพาการเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรมในโรงเรียนโดยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การบริหารความเสี่ยง และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์จะสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวทันยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ(ธนวัชร สิทธิชาติบุรณะ, 2566: 422-437; นาฏยา ปาละสิทธิ์ และพิกุล ภูมิโคกรัตน์, 2567: 226-241 ; ชัยสิทธิ์ ตั้งแปล, 2567: 205-219)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงให้มีคุณภาพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อนโยบายภาครัฐ และยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2566)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และตอบรับนโยบายต่างๆ ของภาครัฐ เพื่อที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้นำไปใช้พัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาในด้านนวัตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัด

การศึกษาของไทยในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาผู้เรียน เพื่อพร้อมก้าวเข้าสู่โลกยุคใหม่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่องเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 114 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างขึ้นตามองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อใช้สอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check lists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 2) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง 3) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม 4) การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งไม่ใช่ผู้บริหารกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach: 1984) โดยการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางออนไลน์ Google Form และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แล้วนำไปแปลผลเปรียบเทียบกับ เกณฑ์เฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สรุปผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 4.1 สถานะผู้ตอบแบบสอบถามแสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 114)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ค่าความถี่	ร้อยละ
1.เพศ	ชาย	74	64.90
	หญิง	40	35.10
2.ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	29	25.40
	ตรวจสอบให้ได้ 100	42	36.80
	เปอร์เซ็นต์		
ใช้ทัศนียม 2 ตำแหน่ง	มากกว่า 10 ปี	43	37.70

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 64.90 และเพศหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 รองลงมาได้แก่ 5-10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 ตามลำดับ

**ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวม**

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	4.90	0.22	มากที่สุด
2. การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	4.89	0.23	มากที่สุด
3. การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	4.88	0.24	มากที่สุด
4. การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม	4.88	0.24	มากที่สุด
5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม	4.77	0.34	มากที่สุด
6. การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม	4.75	0.35	มากที่สุด
โดยรวม	4.86	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่าทุกองค์ประกอบมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.90$) 2) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.89$) 3) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง และ 4) การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.88$) 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.77$) และ 6) การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.75$)

**ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามเพศ**

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.		
1. การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	4.89	0.22	4.91	0.25	0.386	0.700
2. การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	4.89	0.25	4.88	0.26	0.250	0.803
3. การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	4.91	0.20	4.89	0.27	0.350	0.727
4. การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม	4.89	0.20	4.87	0.30	0.453	0.651
5. การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม	4.73	0.35	4.80	0.36	0.991	0.324
6. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม	4.75	0.34	4.82	0.32	1.103	0.272
โดยรวม	4.84	0.21	4.86	0.26	0.385	0.682

จากตารางที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test Independent Sample) ซึ่งใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกันที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.682 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี	
	($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
1. การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	4.90	0.21	4.91	0.24	4.87	0.25
2. การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง	4.87	0.24	4.91	0.23	4.86	0.24
3. การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	4.91	0.20	4.91	0.24	4.88	0.23
4. การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม	4.91	0.18	4.90	0.23	4.85	0.28
5. การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม	4.81	0.29	4.75	0.37	4.72	0.38
6. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม	4.87	0.21	4.74	0.37	4.74	0.36
โดยรวม	4.88	0.20	4.85	0.23	4.82	0.24

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหาร สถานศึกษา	SV	SS	df	MS	F	Sig.
การคิดสร้างสรรค์เชิง นวัตกรรม	ระหว่าง	.043	2	.022	.378	.686
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	6.376	111	.057		
	รวม	6.420	113			

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหาร สถานศึกษา	SV	SS	df	MS	F	Sig.
การมีวิสัยทัศน์เชิง นวัตกรรมและการ เปลี่ยนแปลง	ระหว่าง	.067	2	.034	.575	.565
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	6.496	111	.059		
	รวม	6.563	113			
การทำงานเป็นทีมและมี ส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	ระหว่าง	.020	2	.010	.186	.830
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	5.917	111	.053		
	รวม	5.937	113			
การสร้างบรรยากาศ วัฒนธรรมองค์กรเชิง นวัตกรรม	ระหว่าง	.077	2	.039	.638	.530
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	6.714	111	.060		
	รวม	6.792	113			
การบริหารจัดการความ เสี่ยงเชิงนวัตกรรม	ระหว่าง	.135	2	.068	.520	.596
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	14.439	111	.130		
	รวม	14.574	113			
การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสารเชิงนวัตกรรม	ระหว่าง	.379	2	.189	1.652	.196
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	12.722	111	.115		
	รวม	13.101	113			
โดยรวม	ระหว่าง	.061	2	.031	.570	.567
	กลุ่ม					
	ภายในกลุ่ม	5.948	111	.054		
	รวม	6.009	113			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.5 แสดงค่าเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมแตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยรวมพบว่า ค่า Sig= 0.567 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง พัฒนาทรัพยากรบุคคลด้วยการเสริมสร้าง ทักษะความรู้ และความสามารถให้กับบุคลากรในสังกัดโดยมีการวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อให้มีความสามารถ มีทักษะในการบริหาร และสามารถวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและภารกิจของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับ Couros (2019), Goetchius (2018), Alsolami Cheng & Twalh (2016: 31-38), Zenger & Folkman (2014), Sen & Eren (2012) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในสถานศึกษา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมแตกต่างจากผู้นำทั่วไป โดยผู้บริหารต้องมี วิสัยทัศน์ ความรู้ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความยืดหยุ่น เห็นอกเห็นใจ สื่อสาร และโน้มน้าวใจได้ดี สร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในทีม ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์ ศิริอ่อน (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทั้ง 5 ด้านในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งงานวิจัยของ อภิชาติ มุงธิสาร (2566) พบว่า ในภาพรวมของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของรัชนิกร นันตาชัยวุฒิ (2566) ผลวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

5.2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม 2) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 3) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง 4) การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม และ 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม 6) การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยจึง

ขอเสนอการอภิปรายผลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นรายด้านดังนี้

1) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายร่วมอย่างชัดเจน เปิดโอกาสมีส่วนร่วม พัฒนาทีมงาน ส่งเสริมความไว้วางใจ การสื่อสารโปร่งใส และการเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมสนับสนุนนวัตกรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิฑูรี ศิริอ่อน (2565) ที่พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานและทำงานเป็นทีมของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งงานวิจัยของรัชนิกร นันทาชัยวุฒิ (2566) พบว่าในองค์ประกอบรายด้านด้านการทำงานเป็นทีม ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของอภิชาติ มุงธิสาร (2566) พบว่า องค์ประกอบรายด้าน ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมากที่สุด

2) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการเปิดรับแนวทางที่หลากหลาย คิดเชิงบูรณาการ คิดระบบ มีความยืดหยุ่น ริเริ่มสิ่งใหม่ ใช้จินตนาการและเหตุผลในการวางแผน พัฒนานวัตกรรม และปรับแนวคิดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิฑูรี ศิริอ่อน (2565) ที่ผล การวิจัยพบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งงานวิจัยของรัชนิกร นันทาชัยวุฒิ (2566) พบว่าจากผลการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในรายด้านการมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของอภิชาติ มุงธิสาร (2566) พบว่าองค์ประกอบรายด้าน ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ในรายด้านการมีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

3) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ชัดเจน สื่อสารเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมพัฒนานวัตกรรม ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นแบบอย่าง สร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิกร นันทาชัยวุฒิ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย งานวิจัยของวรวิฑูรี ศิริอ่อน (2565) แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และงานวิจัยของวรรณิศา มาลัยทอง และ กิจพิณัฐ อุสาโห (2566 : 161-172) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งงานวิจัยทั้งสามพบว่า พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในรายด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด

4) การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สามารถจัดสภาพแวดล้อมสร้างสรรค์ เสริมสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เปิดรับฟัง ส่งเสริมนวัตกรรม สนับสนุนทรัพยากร พัฒนาทักษะ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณค่านวัตกรรม พร้อมปรับตัวตามสถานการณ์และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของรัชนิกร นันทาชัยวุฒิ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย และงานวิจัยของงานวิจัยของอภิชาติ มุงธิสาร (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในรายด้านการสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประยุกต์ใช้ในการบริหารและการเรียนรู้ ส่งเสริมบุคลากรใช้นวัตกรรม จัดสรรทรัพยากร พัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายติดตามและประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิกร นันทาชัยวุฒิ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนา

คุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย และงานวิจัยของวรรณิศา มาลัยทอง และ กิจพิณฐ์ อุสาโห (2566 : 161-172) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในรายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

6) การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะ ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง วางแผนรับมือ ติดตามและประเมินผลนวัตกรรมกล้าตัดสินใจในสถานการณ์ไม่แน่นอน สนับสนุนการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และจัดสรรทรัพยากรเพื่อรับมือความเปลี่ยนแปลงอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณิกร นันทาชัยวุฒิ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ในรายด้านการบริหารความเสี่ยงของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน

1) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีการให้เกียรติอย่างเสมอภาค นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (2566) ได้ส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านการอบรมและฝึกฝนด้านวิชาการและการบริหาร ส่งผลให้ผู้บริหารมีทักษะใกล้เคียงกันและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปิยะวรรณ บริหารพานิช (2565: 44-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัย เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตามกรอบภาระหน้าที่การบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (2566) มีการส่งเสริม สนับสนุน การ

พัฒนาทรัพยากรบุคคลด้วยการเสริมสร้าง ทักษะ ความรู้ ความสามารถ มีการวางกรอบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อให้มีความสามารถ มีทักษะในการบริหาร และสามารถวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและภารกิจของสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรมและฝึกฝนด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ทำให้มีความรู้ด้านวิชาการ การบริหาร และนวัตกรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของตนได้อย่างเหมาะสมรับผิดชอบ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ปิยะวรรณ บริหารพานิช (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 รวมทั้งงานวิจัยของปาริชาติ จันทร์สมุทร (2566: 62-72) ซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเสริมสร้างในด้านที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ทักษะการคาดการณ์ความเสี่ยงเชิงลึก ทักษะการพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการบริหารความเสี่ยง การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้จากความเสี่ยงในองค์กร ทักษะการตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูง ทักษะการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจ การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารความเสี่ยง และติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

2) จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมและในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ชัดเจน คิดวิเคราะห์เป็น วางแผนสอดคล้องนโยบาย กล้าตัดสินใจ ยึดหยุ่น เข้าใจผู้อื่น สื่อสารดี สร้างแรงจูงใจ ใช้เทคโนโลยีและบริหารความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม ส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ผลการวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และความสามารถในการสร้างนวัตกรรมทั้งด้านการจัดการเรียนรู้และการทำงานในหน้าที่

2) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

7.องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมหมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่ใช้ความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างแนวทางใหม่ๆ เพื่อขับเคลื่อนองค์กร กระตุ้นและจูงใจบุคลากร ให้มีศรัทธาและไว้วางใจ สร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่าเพิ่ม พร้อมแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง การสร้างบรรยากาศวัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงนวัตกรรม การบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงนวัตกรรม

ภาพที่ 1 สรุปภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

8.บรรณานุกรม

- จิตติมา วรณศรี. (2563). **นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ชัยสิทธิ์ ตั้งแปล. (2567). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพญาเหนือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2**. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน – มิถุนายน 2567, หน้า 205-219.

- ธนวัชร สิทธิชาติบุรณะ. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์**. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน – มิถุนายน 2566, หน้า 422-437.
- เดชา ลุนาวงค์. (2564). **โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นาฏยา ปาละสิทธิ์ และพิกุล ภูมิโคกรัตน์. (2567). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3**. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567, หน้า 226-241.
- ปาริชาติ จันทร์สมุทร. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจำบุรีรัมย์เขต 2**. วารสารสหวิทยาการและนวัตกรรมการจัดการ ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนมิถุนายน-ธันวาคม 2566, หน้า 62-72.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: สุริยวิถีสาส์น.
- ปิยะวรรณ บริหารพานิช. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจำบุรีรัมย์ เขต 1**. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา ปีที่1 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมิถุนายน-ธันวาคม 2566, หน้า 44-55.
- รัชณิกร นันตาชัยวุฒิ. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วรวุฒิ ศิริอ่อน. (2565). **แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณศา มาลัยทอง และกิจพิณัฐ อุสาโห. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม 2567, หน้า 161-172.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570**. สืบค้นจาก <https://www.kkzone1.go.th/download/plan-kk1-2566-2570.pdf>, สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- อภิชาติ มุงธิสาร. (2566). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Alsolami, H.A., Cheng, K.T., & Twalh, M.I. (2016). **Revisiting innovation leadership**. Open Journal of Leadership, 8, 31-38.
- Best and Kahn James V. (1993). **Research in Education**. 7th ed. Boston, Allyn and Bacon. Couros, G. (2019). **Innovative leadership in education**. Retrieved from <https://georgecouros.ca/blog/archives/tag/innovative-leadership-in-education>. Accessed on 28th July 2024.
- Cronbach, Lee J. (1984). **Essentials of Psychological Testing**. 4th ed. New York: Harper and Row Publisher.
- Goetchius, A. (2018). **How to become an innovative school leader: Part 1**. EducationElements. Retrieved from <https://www.edelements.com/blog/innovative-school-leaders-part-1-how-to-become-an-innovative-school-leader>, Accessed on 25th July 2024.
- Guetchius, A. (2018). **Innovative School Leaders Part 1: How to Become an Innovative School Leader**. Retrieved from <https://www.edelements.com/blog/innovative-school-leaders-part-1-how-to-become-an-innovative-school-leader>, Accessed on 20th July 2024.
- Sen, A., and Eren, E. (2012). **Innovation Leadership for the Twenty-first Century**. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 41 (2012).
- Zenger, J., & Folkman, J. (2014). **Leading Innovation**. Retrieved from <https://hbr.org/2014/12/research-10-traits-of-innovative-leaders>, Accessed on 24th July 2024.